

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG
1026 Budapest, Riadó u. 5.
Tel.: 06-1/882-8594
Elektronikus kapcsolattartás: kozbeszerzes.hu

Iktatószám: D.277/17 /2023.

A tanács tagjai: Dr. Szathmári Réka, az eljáró tanács elnöke, Bán János közbeszerzési biztos,
Dr. Schaller Emil közbeszerzési biztos

A kérelmező: Orosz - Útépitő, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
(Budapest, Könyves Kálmán krt. 12-14.)

A kérelmező képviselője: Dr. Fröhlich Klára ügyvéd
(Nagykanizsa, Ady u. 35/B.)

Az ajánlatkérő: Dunaszentgyörgy Község Önkormányzata
(Dunaszentgyörgy, Rákóczi Ferenc u. 90.)

Az ajánlatkérő képviselője: Dr. Bakó Zoltán ügyvéd
(Tamási, Szabadság u. 79.)

A beszerzés tárgya, értéke: „Külterületi helyi közút fejlesztés Dunaszentgyörgy”,
158.062.775.-Ft
(EKR000197472023)

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzési Hatóság nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T –ot.

A Döntőbizottság megállapítja, hogy az ajánlatkérő megsértette a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 69. § (1)-(2) bekezdésére figyelemmel a Kbt. 72. § (3) bekezdését, valamint a Kbt. 73. § (2) bekezdését.

A Döntőbizottság megsemmisíti az ajánlatkérő 2023. június 23-án kiadott, a kérelmező ajánlatát érvénytelenné nyilvánító közbenső döntését és az ajánlatkérő ezt követően hozott valamennyi döntését.

A Döntőbizottság az ajánlatkérővel szemben 800.000.-Ft, azaz nyolcszázezer forint bírságot szab ki.

A Döntőbizottság felhívja az ajánlatkérőt, hogy a bírság összegét a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül a Közbeszerzési Hatóság Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01040360-00000000 számú központosított beszedési számlájára átutalással teljesítse.

A Döntőbizottság kötelezi az ajánlatkérőt, hogy a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül fizessen meg a kérelmező részére 300.000.-Ft, azaz háromszázezer forint igazgatási szolgáltatási díjat.

A Döntőbizottság felhívja a Közbeszerzési Hatóság Titkárságát, hogy 490.315.-Ft, azaz négyszázkilencvenezerháromszáztizenöt forint igazgatási szolgáltatási díjat térítsen vissza a kérelmező részére a határozat kézbesítését követő 8 napon belül.

A felek a jogorvoslati eljárás során felmerült költségeiket ezt meghaladóan maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat ellen a Fővárosi Törvényszék előtt közigazgatási per indítható annak kézbesítésétől számított tizenöt napon belül. A keresetlevelet Fővárosi Törvényszékhez címezve, de kizárólag a Döntőbizottsághoz kell elektronikus úton benyújtani. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására/közigazgatási cselekmény hatályosulására nincs halasztó hatálya.

I N D O K O L Á S

A jogorvoslat alapjául szolgáló tényállás

1. Az ajánlatkérő a 2023. március 16-án feladott és a Közbeszerzési Értesítő 2023/54 számában KÉ-4260/2023. iktatószámom 2023. március 17-én megjelent ajánlati felhívással a Kbt. Harmadik Rész, 112. § (1) bekezdés b) pontja szerinti nyílt közbeszerzési eljárást indított a bevezető részben meghatározott építési beruházás tárgyában. Az eljárás lefolytatására az Elektronikus Közbeszerzési Rendszerben (a továbbiakban: EKR) került sor EKR000197472023 azonosítószámom.

Az ajánlatkérő a felhívást két alkalommal módosította, KÉ-6911/2023. iktatószámom megjelent hirdetésménnyel javította a műszaki dokumentumokat (költségvetés, felmérési napló), valamint a KÉ-7201/2023. iktatószámom közzétett hirdetésménnyel az ajánlattételi határidő került meghosszabbításra.

2. A felhívás – jogorvoslati eljárás szempontjából releváns – rendelkezései az alábbiak voltak:

II.1.4) A közbeszerzés rövid ismertetése és II.2.4) A közbeszerzés mennyisége:

„Külterületi helyi közutak fejlesztése című, VP6-7.2.1.1-21 kódszámú projekt keretében megvalósuló építési beruházás kivitelezése.

A jelenlegi helyzet, meglévő állapot

Dunaszentgyörgy Községben, ahol a Várdomb nevű utca eléri a 6 főutat (a belterületi határt), a szóban forgó út, mint külterületi mezőgazdasági út nyílegyenesen tovább halad Ny-i irányba az M6 autópálya felé. Az 1+668-2+446 km szelvények között 778,0 m hosszon felülről keresztezi az autópályát és annak védősávját (állami terület), majd tovább folytatódik a 4+029 km szelvényig, ahol a felújításra tervezett útnak vége van. Amíg a föld-út a végszelvényig eljut, mintegy két tucat szőlő és szántó művelési ágú terület megközelítésében van szerepe, de az útépítés a falu kerékpár közlekedésében is segít. A felújításra kerülő út hossza 3.241,0 m, 3,5-6,0 m szélességben. Az épülő út – feltehetően mély fekvésű terület megkerülése miatt – a 2+200-2+300 km szelvények között érinti a 03/128 hrsz-ú, a 2+900 km szelvény környékén, pedig a 036/5 hrsz-ú ingatlant is. A nyomvonal eredeti állapotba való visszahelyezését a kivitelezés előtt rendezni kell.

A tervezett állapot

Az épülő út mellékút, 2x1 sáv, akadályoztatás szerint „D” jelű (dombvidéki, korlátozás nélküli területen épül), az üzemeltetés jellege szerint, pedig „közforgalom elől el nem zárt saját használatú út”. Tervezési osztályba sorolása: K. VIII. (külterületi mellékút), „B” jelű

környezeti körülmény (dombvidék, természeti és/vagy épített környezet korlátozások nélkül).
Tervezési sebesség 50 km/h.

Vízszintes vonalvezetés

Nem kerül fejlesztés alá az út első 10,0 m-es szakasza, továbbá a nem önkormányzati tulajdonban lévő szakasz (1+668 – 2+446, M6 autópálya és védőövezete). A leágazás, csomópont, kitérő öböl, busz öböl nem épül, országosan nyilvántartott közúthoz nem csatlakozik.

Keresztmetszeti kialakítás, pályaszerkezet

A tervezett rétegendet a 9. 1 – 9. 3. sz. mellékletek (Mintakeresztszelvények, M = 1:25) szemléltetik, mely az alábbi:

- meglévő burkolat
- kiegyenlítő réteg (változó vastagságban)
- 5 cm AC-11 aszfalt kötőréteg
- 5 cm AC-11 aszfalt kopóréteg.

A mintakeresztszelvények azt is mutatják, hogy a tervezett út mindenütt mindkét oldal irányába 2,5 % esésű burkolatszegély nélkül, a 0+010 – 3+201 km szelvények között kétoldali 2,0 m széles, a 3+201 – 4+029 km szelvények között, pedig kétoldali, 1,5 m széles tömörített földpadkával. Hossz-szelvényeit (MH = 1: 1.000, MM = 1: 100) a 7. 1-7. 3. sz. mellékletek mutatják, míg a kereszt-szelvényeket a (M = 1: 100) a 8. 1-8.6. sz. mellékleteken ábrázoltuk.

Az ajánlatkérő tájékoztatja az ajánlattevőket, hogy a kivitelezési munka nem engedélyköteles.

A teljes mennyiség részletes leírását a műszaki dokumentáció tartalmazza.

Ajánlatkérő felhívja Ajánlattevők figyelmét, hogy a műszaki leírás – ha a szerződés tárgya indokolja és/vagy jogszabály így rendelkezik – hivatkozhat meghatározott gyártmányú vagy eredetű dologra, illetve konkrét eljárásra, amely egy adott gazdasági szereplő termékeit vagy az általa nyújtott szolgáltatásokat jellemzi, vagy védjegyre, szabadalomra, tevékenységre, személyre, típusra vagy adott származásra vagy gyártási folyamatra. Az ilyen hivatkozás csak kivételesen fordulhat elő, ha nem lehetséges a szerződés tárgyának kellően pontos és érthető leírása. Ilyenkor minden esetben az ilyen megnevezés esetén a „vagy azzal egyenértékű” kifejezést is érteni kell alatta, azaz az adott típusal egyenértékű teljesítést/ajánlatot is elfogad az ajánlatkérő, ez esetben azonban az ajánlattevőnek ajánlatában műszaki dokumentációval alátámasztva be kell mutatnia az eltérést és az egyenértékűség fennállását. A műszaki dokumentációban megadott paraméterek tekintetében Ajánlatkérő egyenértékűnek fogadja el azokat a megajánlásokat is, amelyek a megjelölt funkcionális paraméterek tekintetében azonos, vagy jobb tulajdonságokkal rendelkeznek.

A közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 46.§ (4) bekezdése értelmében nem nyilvánítható érvénytelennek az ajánlat, amely megfelel valamely európai szabványt, európai műszaki engedélyt, közös műszaki előírásokat, nemzetközi szabványokat vagy valamely európai szabványügyi szervezet által létrehozott egyéb műszaki ajánlásokat átültető nemzeti szabványnak, ha ezek a leírások az ajánlatkérő által megállapított teljesítményre, illetve funkcionális követelményekre vonatkoznak. Az ajánlattevő ajánlatában megfelelő módon, bármely megfelelő eszközzel köteles bizonyítani, hogy a szabványnak megfelelő termék, szolgáltatás vagy építési beruházás megfelel az ajánlatkérő által meghatározott teljesítmény-, illetve funkcionális követelményeknek. Az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 28. §-a szerint az ajánlatkérő és a nyertes ajánlattevő a szerződés megkötését követően az árazott költségvetés tételei tekintetében egyeztetést folytathatnak, amely során a beépítésre kerülő egyes tételeket véglegesíthetik. A felek az egyeztetésen csak az ajánlattevő

által az ajánlatában megjelölt építőanyagokkal, termékekkel műszakilag egyenértékű vagy magasabb minőségű helyettesítő termékekben egyezhetnek meg. Amennyiben a felek ennek megfelelően helyettesítő termék beépítéséről állapodnak meg, a szerződés módosítására a Kbt. 141. §-ának szabályait megfelelően kell alkalmazni.”

II.2.5) Értékelési szempontok:

- 1 Többletjótállás vállalása - előny a magasabb hónapban és egész számban megadva (minimum 0 hónap, maximum 36 hónap) / súlyszám: 15
- 2 M2) szerinti szakember vonatkozásában a minimumkövetelményként meghatározott szakmai gyakorlati időn felüli, a minimumkövetelményben meghatározott tárgyú szakmai többlettapasztalat (min0,max36 hó) / súlyszám: 15
- 3 Nettó ajánlati ár (HUF) / Súlyszám: 70

II.2.12) Európai uniós alapokra vonatkozó információk:

„A közbeszerzés európai uniós alapokból finanszírozott projekttel és/vagy programmal kapcsolatos: igen Projekt száma vagy hivatkozási száma: 3307221615”

3. Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentációban árazatlan költségvetési kiírást is az ajánlattevők rendelkezésére bocsátott.

4. A módosított, 2023. április 28-i ajánlattételi határidőig 13 ajánlat érkezett, ajánlatot tett a kérelmező is. A bontási jegyzőkönyv a rendelkezésre álló anyagi fedezet összegét 158.062.775.-Ft-ként adta meg. A kérelmező ajánlati ára 95.723.697.-Ft volt.

5. Az ajánlatkérő 2023. május 16-án árindokolás megadására hívta fel többek között a kérelmezőt a következők szerint:

„A Kbt. 72. §-a alapján – az ott meghatározottak és jelen indokoláskérésben részletezettek figyelembevételével –, az árképzést megalapozó adatok megadásával írásban részletesen indokolják a gazdasági ésszerűséggel összeegyeztethetően, hogy a közbeszerzési eljárás tárgyát képező építési beruházást a megajánlott nettó 95 723 697,- Ft díj vállalásával teljesíteni tudják!

[...]

Ajánlattevők objektív indokolással (az ajánlati ár meghatározásának alapjául szolgáló számítások bemutatásával), konkrét adatokkal és számszerűen igazolják, hogy a vállalásuk teljesíthető, és az ajánlatukban megajánlott díj a műszaki dokumentációban, valamint szerződéstervezetben részletezett valamennyi ajánlattevői (vállalkozói) feladat ellátására, és ezeknek a feladatoknak az ellátásához kapcsolódó valamennyi felmerülő költség tekintetében megfelelő fedezetet biztosít.

Ajánlattevők mutassák be, hogyan számították ki a megajánlott ellenszolgáltatás összegét, az milyen költségelemeket foglal magában, így különösen milyen összeget képez az élőmunka-ráfordítás mértéke, a kalkulált bérköltség és az ahhoz kapcsolódó közterhek, a szerződés teljesítése kapcsán felmerülő szállítási-, eszköz- és anyagköltségek.

A 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 25. § (2) bekezdése alapján adjanak tájékoztatást arról, hogy milyen összegű rezsioradíjjal számoltak, és a rezsioradíj kiszámításakor egyes – az Épkiv.-ben meghatározottak szerint az építőipari minimális rezsioradíj elemeit képező – költségeket milyen összeggel és módon vettek figyelembe, különös figyelemmel az 56/2021. (XI. 19.) ITM rendelet 1. sz. mellékletében előírtakra. Ha az ajánlattevők által alkalmazott rezsioradíj alacsonyabb, mint az Építőipari Ágazati Párbeszéd Bizottság ajánlása alapján az építésügyért felelős miniszter rendeletében megállapított minimális építőipari

rezsióradíj mértéke, az ajánlatkérő különös figyelemmel vizsgálja a Kbt. 72. § (4) bekezdése szerinti körülmények fennállását.

Indokolásában egyértelműen tüntessék fel a fentiekén kívül azt is, hogy az ajánlat kidolgozása során mekkora vállalkozói kockázattal, illetve vállalkozói haszonnal számoltak.

A fentiekén kívül – amennyiben ilyenek fennállnak – sorolja fel a teljesítés ajánlattevő számára kivételesen előnyös körülményeit, továbbá fejtsék ki mindazon lehetőségeket, amelyek lehetővé teszik, hogy – adott esetben – a piaci árnál kedvezőbb árat ajánljanak meg.

Ajánlatkérő felhívja ajánlattevők figyelmét arra, hogy a Kbt. 72. § (3) bekezdése alapján az ajánlattevő kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető.

Nem megfelelő az indokolás különösen, ha megállapítható, hogy az ajánlat azért tartalmaz aránytalanul alacsony árat vagy költséget, mert nem felel meg a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek. Az ajánlatkérő az ajánlat megalapozottságának vizsgálata során ennek megítéléséhez az adott ágazatban kötelezően alkalmazandó irányadó munkabérekéről is tájékoztatást kérhet az ajánlattevőtől.

Az ajánlatkérő az indokolás elfogadhatóságának megítéléséhez – ha az elfogadhatóság kétséges – további kiegészítő indokolást kérhet az ajánlattevőtől, a többi ajánlattevő egyidejű értesítése mellett. Az ajánlattevő kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Az ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető.”

6. A kérelmező árindokolását határidőben megadta, amelyben 11 oldalon keresztül részletesen kifejtve nyilatkozott az ajánlati ára megalapozottságáról. Ismertette azokat a kedvező körülményeket amelyek a teljesítés során számára előnyösek (pl. hatályos szerződések). Indokolásában előadta, hogy a piaci helyzetéből adódó kedvező előnyöket igyekszik optimálisan kihasználni, és a rendelkezésre álló eszközöket, embereket és anyagokat megfelelően kombinálni, annak érdekében, hogy a lehetőségekhez képest a legkedvezőbb, ugyanakkor megalapozott, a szerződés teljesítését teljes körűen biztosító árajánlatot adhasson.

A teljesítésnek a kérelmező számára kivételesen előnyös körülményei körében előadta a következőket is:

„[...] az Orosz-Útépitő Kft. a beépítésig minden, az általa elvégezni vállalt munkarészt saját kivitelezésben képes elvégezni.

[...]

A kiegészítő munkálatokkal kapcsolatban társaságunk hosszú idő óta visszatérően ugyanazon alvállalkozókkal köt megállapodást, szerződést. Tekintettel arra, hogy ezek a megállapodások folyamatos munkaellátottságot biztosítanak az alvállalkozóknak, azok kedvező alvállalkozói áron végzik a munkákat.

Az Orosz-Útépitő Kft. már 2023. évre vonatkozóan is több, közbeszerzési eljárásban, valamint magánmegrendelőtől elnyert, hasonló típusú kivitelezési munkákkal rendelkezik, ezért a folyamatban levő építési munkák kedvező organizációs lehetőséget teremtenek a tárgyi eljárás során. A gépi eszközök kihasználtságát több, Ajánlattevő által már elnyert munka párhuzamossága és közelsége hatékonyabbá teszi.”

Az árendokolóhoz csatolta munkavállalóinak a gépkezelői igazolványait, bizonyítványait, bemutatta a leltár szerinti gép- és eszközállományát. Adás-vételi szerződést és árajánlatot csatolt a kőanyagokról és aszfaltokról.

Bemutatta, hogy a két hónaposra, 40 munkanaposra tervezett teljesítési idő alatt hány saját munkavállaló, mennyi munkaórában vesz részt a teljesítésben (köztük a gépkezelőket és sofőröket), bemutatta ezek bérköltségét és a kapcsolódó közterheket. Bemutatta a teljesítés során használt saját tulajdonú gépeket (közte öt teherszállító járműszerelvényt 18-26 tonna teherbírás között), és ezek üzemanyag, karbantartási és üzemeltetési költségeit. Feltűntette, hogy „Logisztikai, szállítási költségek: 0,- Ft, Saját gépkocsi és sofőr költségeiben szerepeltetve.” Bemutatta az alkalmazott rezsioradíjat és az abban figyelembe vett elemeket 24 pontban értékekkel megadva.

7. Az ajánlatkérő 2023. június 13-án kiegészítő árendokolás megadására hívta fel a kérelmezőt a következők szerint:

„Kérjük, hogy cégszerű nyilatkozat formájában a közbeszerzési eljárásban tett ajánlatát illetően adjon további, számszakilag alátámasztott objektív indokolást az ajánlattevő által beadott árendokolóhoz az alábbiak szerint:

- a benyújtott indokolásukban meghatározott vállalkozói haszon mértéke hogyan került meghatározásra, milyen szám adatok figyelembevételével, milyen számításokkal.
- a benyújtott indokolásukban meghatározott szállás költsége hogyan került meghatározásra, milyen időtartamra, milyen szám-, tény- és létszám adatok figyelembevételével, milyen számításokkal.
- a benyújtott indokolásukban meghatározott murva anyagköltsége hogyan került meghatározásra, milyen szám adatok figyelembevételével, milyen számításokkal.”

8. A kérelmező kiegészítő árendokolását határidőben megadta, amelyben a következő nyilatkozatokat tette:

„1.) Vállalkozásunk haszna a vállalkozói díj és a ráfordítások (vállalkozói kiadások) különbsége. A beruházás megvalósítása előtt számolnunk kell a várható kiadásokkal, amelyeket az árendokolásunkban részletesen bemutattunk. Ezen számítások alapján alakítjuk ki árajánlatunkat, vagyis a számított ráfordításokat megtoldjuk a remélt haszonnal.

Társaságunk gyakorlatában a tervezett nyereség mértéke 5% - 20 % közötti. Jelen beruházásnál ~9 % nyereséggel kalkuláltunk, ami a mai építőipari helyzetet figyelembe véve társaságunk működéséhez elegendő.

Ajánlattevő a fentiekkel kapcsolatban hivatkozik a Döntőbizottság D.456/2019. sz. határozatára (mely megerősítésre került a Fővárosi Törvényszék 104.K /2020/6. számú ítéletében) amely rögzíti, hogy az aránytalanul alacsony ellenszolgáltatás megítélése szempontjából a nyereség mértékének nincs relevanciája, elsősorban azért, mert az árendokolásnak a teljesíthetőséget, és nem a nyereséges teljesítést kell alátámasztania.

2.) A szállásköltség meghatározásánál 2 hónapra vetített 7 fő elszállásolására alkalmas ingatlan havi bérleti díját vettük figyelembe. A környékbeli házak bérleti díja 130.000, Ft/ hó és 250.000,- Ft/ hó között mozog (hirdetések mellékelve). A kalkulációnál a nagyobb értéket vettük figyelembe így:

$2 \text{ hónap} \times 250.000,- \text{ Ft/ hónap} = 500.000,- \text{ Ft}$

3.) A murva beszerzési ára 1450 Ft/t (mellékelt szerződés szerint)

$1 \text{ m}^3 = 1,6 \text{ t}$ tehát 1 m^3 ára $1,6 \times 1450,- = 2320,- \text{ Ft}$

$366,85 \text{ m}^3 \times 2.320,- \text{ Ft} = 851.102 \text{ Ft}$

A padka rendezésnél a kiírt anyag 30 %-át vettük figyelembe mivel a tételben helyszínről szállított anyag szerepel (kiszoruló föld) és véleményünk szerint műszakilag kiegészítésként

szükséges lesz murva felhasználása a megfelelő tömörség elérése céljából. Költségvetési tétel a következő:

2 210040015726 Padka és elválasztó sáv készítése, felületrendezés tömörítés nélkül, helyszínről szállított anyagból, gépi erővel, kiegészítő kézi munkával földanyagból”

9. Az ajánlatkérő 2023. június 23-án közbenső döntésével érvénytelenné nyilvánította a kérelmező ajánlatát a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján. A kérelmező ajánlatának érvénytelenségét a következőkkel indokolta:

„Az Orosz – Útépítő, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. árándokolásában az alábbi ellentmondó adatokat közölte, amely alapján objektíven nem ítéhető meg az ajánlati árának alátámasztottsága:

1./ Az Orosz – Útépítő, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. indokolásában úgy nyilatkozott, hogy az ajánlati ár meghatározása során külön logisztikai és szállítási költségekkel nem számoltak, azokat a saját gépkocsi és sofőr költségeiben szerepeltették, azonban erre vonatkozóan semmilyen számítás vagy objektív adat nem került csatolásra vagy bemutatásra. Az Orosz – Útépítő, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. csatolta a saját eszközök bemutatását, de ezzel kapcsolatban csak és kizárólag az üzemanyag, a karbantartási és az üzemeltetési költségeket mutatta be összesítve 2 hónapra vetítetten. Az Orosz – Útépítő, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. csatolta a kiegészítő árándokolásában a rezsiradíj elemeit, azonban miután az építőipari rezsiradíj nem tartalmazza a beépítésre kerülő építési anyagok, szerkezetek és berendezések közvetlen költségeit, valamint az anyagok fuvarozási és rakodási költségeit és a közvetlen gépköltségeket sem, így a logisztikai és szállítási költségek 0 Ft-os magyarázata nem alátámasztott és a gazdasági ésszerűséggel összeegyeztethetetlen.

2./ Az Orosz – Útépítő, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. indokolásban tett kivételesen előnyös körülményekre tett nyilatkozatai között szerepel a kedvező alvállalkozói áron történő munkavégzés, amely ellentétben áll az ajánlatban tett ajánlattevői nyilatkozattal, amelynek értelmében az Orosz – Útépítő, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. a szerződés teljesítésébe nem kíván alvállalkozót igénybe venni.”

10. A kérelmező 2023. június 28-án előzetes vitarendezést kezdeményezett az ajánlatának érvénytelenné nyilvánítása ellen, lényegileg a jogorvoslati kérelemben előadottak szerint. Az ajánlatkérő 2023. június 29-én elutasította a kérelmező előzetes vitarendezési kérelmét.

11. Az ajánlatkérő 2023. július 25-én felfüggesztette a folyamatban lévő közbeszerzési eljárást.

A jogorvoslati kérelem

12. A Döntőbizottsághoz 2023. július 11-én érkezett jogorvoslati kérelem szerint az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdését, a Kbt. 72. § (3) bekezdését és a Kbt. 73. § (2) bekezdését. A kérelmező kérte, hogy a Döntőbizottság állapítsa meg a jogsértést és semmisítse meg az ajánlatkérő közbenső döntését, amellyel érvénytelenné nyilvánította a kérelmező ajánlatát.

13. A kérelmező előadta, hogy az érvénytelenné nyilvánítás első pontja azért jogsértő, mert saját gépkocsiparkkal és alkalmazott sofőrökkel rendelkezik, melyek költségeit a gépek esetében üzemeltetési, karbantartási és üzemanyag költségek között vette figyelembe. A sofőrök saját alkalmazottak, akik bérköltsége kimutatásra került. A fentiek alapján a szállítási és logisztikai költségek a gépek üzemeltetésében és a kezelők díjában lettek kalkulálva. Amennyiben ezen költségekre is számolt volna díjat, úgy az duplikálva szerepelt volna

ajánlatban. Továbbá rögzítette, hogy rakodási költség nem merül fel, mivel az aszfaltkeverő telepen és a kőbányában az autókat az eladók saját költségükre rakják meg, a munkaterületen pedig saját gépparkkal mozgatja az építőanyagot, melyek költsége a gépek fenntartási, üzemeltetési költségeiben szerepel.

14. Az ajánlatkérő által az előzetes vitarendezési kérelmet elutasító válaszban hivatkozott D.179/2020. számú ügyvel kapcsolatban előadta, hogy abban az ügyben a munkabéreként feltüntetett költségbe a szabadságok és betegszabadságok miatti helyettesítés költségét értette bele utólag az ajánlattevő és a Döntőbizottság ezzel kapcsolatban tette azt a megállapítást, hogy nem fogadható el objektív, megalapozott indokolásként, kalkulációként az, hogy egy adott árelemre vonatkozóan konkrétan rögzített összegbe számítja bele az ajánlattevő, vagy utólag abba érti bele az egyes költségeket, mivel az indokolásadások során visszaélésre adhatna okot, ha egy ajánlattevő egy-egy költség tényezőt beleérthetne egy másik költségelembe. Jelen esetben azonban nem erről van szó, hiszen a szállítási és logisztikai költségek a fentiekben leírtak szerint a megfelelő helyen lettek kalkulálva.

Az ajánlatkérő az ajánlat érvénytelenítése során úgy fogalmazott, hogy a logisztikai és szállítási költségek 0 Ft-os magyarázata nem alátámasztott és a gazdasági észszerűséggel összeegyeztethetetlen. Ezzel kapcsolatban felhívta a figyelmet arra, hogy a gazdasági észszerűség már nem az aránytalanul alacsony ár megállapításának kritériuma, ezt a feltételt a 2011. CVIII. törvény, azaz a korábban hatályos Kbt. tartalmazta. A hatályos Kbt.-ben a gazdasági észszerűség fogalma már nem szerepel. Így az ajánlatkérők könnyebb helyzetben vannak, mert a szerződés teljesíthetősége a költségek és az ellenérték összemérése módján a korábnál jóval egyszerűbb értelmezését adja az aránytalanul alacsony árnak.

15. Hivatkozott a Döntőbizottság D.20/16/2022 számú határozatára, miszerint „az indokolás elfogadhatóságának kérdését elsődlegesen a konkrét beszerzés egyedi tárgyának specifikumaira, az adott beszerzési piacon érvényesülő árviszonyokra, a teljesítés releváns feltételeire tekintettel kell vizsgálni.”

16. A Kbt. 72. § (3) bekezdésben foglalt rendelkezése szerint az ajánlatkérő döntést hoz az ajánlati ár megalapozottságáról, amelynél a mérlegelés és a döntés tárgya maga az ajánlati ár (illetve annak az a jellemzője, hogy aránytalanul alacsonynak minősül-e).

17. Álláspontja szerint árindokolása a kiegészítő árindokolással együtt megfelelő, a benyújtott dokumentumokból egyértelműen megállapítható, hogy a szerződés az általa megajánlott áron teljesíthető, ellentmondás az adatok, információk között nem található.

18. A kérelmező előadta, hogy az érvénytelenné nyilvánítás második pontja azért jogsértő, mert alvállalkozókat a projektben nem kíván bevonni, az árindokolás kísérőlevele a cég üzletpolitikáját mutatja be, az alvállalkozókkal kapcsolatban leírtak a kiegészítő munkálatokra vonatkoznak általánosságban, azt viszont egyáltalán nem jelentette ki, hogy a tárgyi szerződés során is sor fog kerülni alvállalkozók bevonására.

19. Jelezte, hogy – függetlenül attól, hogy az ajánlatadáskor úgy nyilatkozott, hogy nem kíván alvállalkozót bevonni – nincs akadálya annak, hogy később, a szerződés teljesítése során alvállalkozót vonjon be a teljesítésbe.

20. Megjegyezte, hogy ez az ajánlatkérői indokolás teljesen irreleváns az aránytalanul alacsony ár megítélése szempontjából, mivel nem derül ki, hogy az ajánlatkérő által

feltételezett ellentmondás hogyan indokolja az aránytalanul alacsony árat, vagy egyáltalán milyen összefüggés van a vélelmezett ellentmondás és az aránytalanul alacsony ár között.

Az ajánlatkérő észrevétele

21. Az ajánlatkérő észrevételében kérte az alaptalan jogorvoslati kérelem elutasítását. Előadta, hogy az előzetes vitarendezési kérelemre adott válaszában részletesen kifejtette az álláspontját, melyet továbbra is fenntart.

22. Az ajánlatkérő kötelessége az árajánlat megalapozottságáról való meggyőződés, és ha ehhez az indokolás nem elégséges, annak elfogadhatósága kétséges, kiegészítő indokolást kérhet. Az indoklásra, illetve kiegészítő indoklásra felhívott ajánlattevőnek akként kell benyújtania indokolását, kiegészítő indokolását, hogy az megfeleljen az ajánlatkérő által az indokolás-, illetve kiegészítő indokoláskérésben foglalt követelményeknek. Az ajánlatkérőnek a részére benyújtott indokolásban és kiegészítő indokolás(ok)ban foglaltak alapján kell megítélnie az ajánlat érvényességét.

23. A döntőbizottsági gyakorlat szerint nem megfelelőek az árindokolások, ha azok nem következetesek, egyértelműek, az egyes ártetelek tartalmát és értékét tekintve sem. Az indokolásban szereplő adatok nem minősülnek objektívnek, nem támasztják alá meggyőzően az aránytalanul alacsony ajánlati árat, ha nem egymásra épülő, egymást megerősítő adatok kerülnek bemutatásra.

24. A Fővárosi Törvényszék a 103.K.700.964/2018/9. számú ítéletében kimondta, hogy egy, az árindokolásban megjelenő ajánlati elem elfogadhatatlansága esetére az érvénytelenség megállapítása jogszerűnek értékelhető. Az aránytalanul alacsony ár közbeszerzési jogi fogalom, mögötte a Kbt. 72. §-a szerint szabályozott, az ajánlatkérő számára kötelező értékelési folyamat és az ajánlati ár megalapozottságát igazoló feltételrendszer húzódik, ha e rendelkezéseknek az ajánlattevői magyarázat valamely okból nem megfelelő, az ajánlat érvénytelenségét e jogcímen kell megállapítani. A Kbt. rendelkezései kógensek, ha az aránytalanul alacsony árra vonatkozó jogi szabályozás alapján az objektív alapú indokolás követelménye akár egyetlen közölt adat alapján nem teljesül, az indokolás nem megfelelő, az ajánlat ez okból való érvénytelenségének megállapítása jogszerű, mert az árindokolás nem elfogadható, vagyis az ajánlatkérői értékelés a megajánlott árról beigazolódott.

25. A hivatkozott ítélet szerint helytállóan lehet hivatkozni arra, hogy az ajánlat teljesíthetőségét és a jogszabályoknak való megfelelését az ajánlattétel időpontjában rögzített adatok alapján kell megítélni. Az ajánlat elemei akként rögzültek, ahogy azokkal az ajánlattevő az ajánlat megtételének időpontjában kalkulált, s akként, ahogy azokkal az ajánlattevő az ajánlat megtételekor a költségei közé soroltan számolt.

26. Az érvénytelenség indokának első pontja vonatkozásában az ajánlatkérő előadta, hogy a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján az ajánlatkérőnek érvénytelenné kell nyilvánítania azt az ajánlatot, amely nem adott megfelelő választ az ajánlati árának megalapozottsága vonatkozásában, vagyis nem adott érdemi választ egy adott tételre.

27. Az ajánlatkérő az indokoláskérésben kérte annak bemutatását, hogy a kérelmező hogyan számította ki a megajánlott ellenszolgáltatás összegét, az milyen költségelemeket foglal magában, így különösen milyen összeget képeznek a szerződés teljesítése kapcsán felmerülő szállítási költségek.

28. Az ajánlattevőknek minden esetben a saját tényleges, igazolható költségeik alapján kalkulált rezsioradíjából és élőmunka ráfordításaikból kiindulva célszerű az ajánlataikat megtenniük. A rezsioradíjra vonatkozó miniszteri rendeletben található érték önmagában nem kötelezi arra a vállalkozásokat, hogy a rendeleti rezsioradíjat alkalmazzák akkor, ha a valós költségeik bizonyíthatóan az alatt maradnak.

29. Az építőipari rezsioradíj: a vállalkozó kivitelező vagy az alvállalkozó kivitelező szakági építési-szerelési termelő tevékenységének elvégzéséhez szükséges, egy aktív munkaórára vetített – a kivitelező tényköltségei alapján számított vagy tervezett – összes költsége.

Az építőipari rezsioradíj ugyanakkor nem tartalmazza

- a beépítésre kerülő betervezett és az üzemszerű használathoz szükséges beépítésre kerülő építési anyagok, szerkezetek és berendezések közvetlen költségeit,
- a közvetlen anyagok fuvarozási és rakodási költségeit,
- a közvetlen gépköltségeket.

30. Az ajánlatkérő hivatkozott a Döntőbizottság D.179/2020. számú ügyben hozott határozatára, amelyben kimondta, hogy nem fogadható el objektív, megalapozott indokolásként, kalkulációként az, hogy egy adott árelemre vonatkozóan konkrétan rögzített összegbe számítja bele az ajánlattevő, vagy utólag abba érti bele az egyes költségeket, mivel az indokolásadások során visszaélésre adhatna okot, ha egy ajánlattevő egy-egy költségtényezőt beleérthetne egy másik költségelembe.

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 15. § (3) /valódiság elve/ és (7) /összemérés elve/ bekezdéseiben megjelenő számviteli alapelvekből vezette le a Döntőbizottság azt, hogy az indoklás objektivitásának előfeltétele a költségeknek a tényleges felmerülési helyükön való kalkulálása, feltüntetése.

31. Egy gazdasági társaságnál minden esetben merülnek fel különböző költségek, amelyek az adott közbeszerzéssel kapcsolatban lehetnek közvetlenek, vagy közvetettek. Közvetlennek azok a költségek minősülnek, amelyek konkrétan kapcsolódnak az adott közbeszerzéshez, közvetettek, amelyek magához az adott közbeszerzéshez szorosan nem kapcsolódnak, azonban mivel működési költségek, így azokkal, de legalábbis egy részükkel az ajánlat összeállítása során számolni, kalkulálni kell.

32. Ténykérdés, hogy a kérelmezőnek, mint gazdasági szereplőnek több párhuzamosan folyó projektje van (erre az áringdolásban is hivatkozik a kérelmező) és a logisztikai és szállítási költségelemek nyilván több projektnél is felmerülnek, ebből eredően nem lehetséges – és ettől lesz megalapozatlan a kérelmező ajánlati ára – hogy a valóságnak nem megfelelően és a pénzügyi szabályoknak ellentmondóan arról nyilatkozik, hogy ajánlati ára képzésekor ezeket a költségeket 0.-Ft-os mértékben és értékben vette figyelembe, amelyek a jelen projekt / szerződés teljesítésekor közvetetten vagy közvetlenül felmerülnek.

33. Tényként állapítható meg, hogy a kérelmező nem kalkulált külön logisztikai és szállítási költségelemekkel, ezeket a költségelemeket a saját gépkocsi és sofőr költségeiben szerepelteti, azonban ez nem fogadható el objektív, megalapozott indokolásként, mivel ha egy ajánlattevő egy-egy költségtényezőt beleérthetne egy másik költségelembe (pl. bérköltségbe), vagy akár a nyereségbe, ez az indokolásadások során visszaélésre adhatna okot. Épp ezért fontos az, hogy a felmerülő költségeket abban az árelemben kell kalkulálni, feltüntetni és bemutatni, ahol azok felmerülnek. Ha az egyes árelemek nem egyértelműen kerülnek

bemutatásra az ajánlattevő részéről, illetve ha az ajánlattevő nem ott kalkulálja az egyes költségeket, ahol azok felmerülnek, nem mutatja be konkrétan, hogy mekkora összeggel számolt, akkor az az ajánlatkérő számára nem ellenőrizhető és nem tud meggyőződni az ajánlati ár megalapozottságáról, teljesíthetőségéről.

34. Az ajánlatkérő a fentiekben kifejtettek alapján arra a megállapításra jutott, hogy a kérelmező árindokolásában nem tudta megalapozottá tenni azt, hogy az ajánlati ára minden kötelezően felmerülő költségtényezőt a megfelelő mértékben tartalmaz. Nem tudta a kérelmező az indoklásával minden kétséget kizáróan igazolni, alátámasztani, hogy az ajánlati ára ténylegesen minden árelemet tartalmaz, így a megajánlott áron a szerződés teljesíthető. Az ajánlatkérő ezért nem látta elfogadhatónak a kérelmező árindokolásában foglaltakat az aránytalanul alacsony ár megalapozottságának, teljesíthetőségének alátámasztására.

35. Az ajánlatkérő rögzítette, hogy a kérelmező a logisztikai és szállítási költségelemekre vonatkozóan, a fentiekben leírt módon válaszolt, vagyis 0.-Ft-tal kalkulálta azon költségelemeket, amelyek közvetlenül vagy közvetetten, de kapcsolódnak az ajánlati árának meghatározásához és a szerződés teljesítése során közvetlenül vagy közvetve jelentkeznek.

36. A fenti indokok miatt nem fogadható el objektív, megalapozott indokolásként, kalkulációként az, hogy a kérelmező az ajánlati ár meghatározása során külön logisztikai és szállítási költségekkel nem számolt, azokat a saját gépkocsi és sofőr költségeiben szerepeltette.

37. Az ajánlatkérő tárgyalási nyilatkozatában előadta, hogy nem volt olyan költségvetési tétel, amelyre a kérelmező 0 forintos vállalást adott, hanem az árindokolásban volt olyan tétel, amelynek bemutatását kérte az ajánlatkérő és itt 0.-Ft került feltüntetésre. Az ajánlatkérő a kérelmező által feltüntetett 0.-Ft szállítási és logisztikai költségek külön kimutatását és ismertetését nem kérte a kiegészítő árindokolásban.

38. Az ajánlatkérő előadta azt is, hogy az ajánlatkérőt képviselő ügyvédi iroda egy másik, általa bonyolított közbeszerzési eljárásában a kérelmező szintén ajánlattevőként jár el, így jutott az ajánlatkérő tudomására, hogy a kérelmező azonos nagyságrendű szállítási és logisztikai költségeket számolt egy másik közbeszerzési eljárásban, ahol a megépítésre kerülő út és a szállítási távolság is kb. feleakkora. Ehhez képest az ajánlatkérő álláspontja szerint nem reális, hogy pl. nem merül fel útdíjjal kapcsolatos költség, azonban az ajánlatkérő nem kérdezett rá mindezekre a kérelmezőnél.

39. Az érvénytelenség indokának második pontja vonatkozásában az ajánlatkérő előadta, hogy az indokoláskérésben kérte annak bemutatását, hogy a kérelmező sorolja fel a teljesítés ajánlattevő számára kivételesen előnyös körülményeit, továbbá fejtsék ki mindazon lehetőségeket, amelyek lehetővé teszik, hogy – adott esetben – a piaci árnál kedvezőbb árat ajánljanak meg.

40. A kérelmező által a vitarendezési kérelemben írt, üzletpolitikára vonatkozó hivatkozása az ajánlatkérő álláspontja szerint iratellenes és nem felel meg a kérelmező által az indokolásában leírtakkal, mivel az indokolásban szereplő alvállalkozóra vonatkozó kérelmezői tényállítások / nyilatkozatok nem az üzletpolitika bemutatásaként kerültek rögzítésre, hanem „A teljesítésnek Ajánlattevői számára kivételesen előnyös körülményeinek ismertetése és indoklása” címszó alatt, amely részben a kérelmező többször is hivatkozott

arra, hogy az ebben a részben megjelölt indokok az adott ajánlati ár magyarázatát, az ár indokolást szolgálják, vagyis nem általános jellegű információkat tartalmaznak, hanem az adott szerződés teljesítésére vonatkozó „kivételesen előnyös körülmények”-et részletezik.

41. Ezen tartalmi ellentmondás, ami az alvállalkozóra vonatkozó kérelmezői tényállítások tekintetében felmerült eltérő információban, az ajánlat és az árindokolások közötti adatbeli eltérésben érhető tetten, az árindokolás meg nem alapozottságát jelenti.

42. Hivatkozott a Fővárosi Törvényszék 103.K.707.389/2020/17. számú ítéletére, amelynek értelmében az ajánlat érvénytelenné nyilvánítására nemcsak akkor kerülhet sor, ha a rendelkezésre álló adatok alapján az ár aránytalanul alacsony, hanem akkor is, ha az ajánlat és az árindokolások közötti ellentmondásos adatokra figyelemmel az ajánlatkérő erről meggyőződnie nem tud. A kúriai gyakorlat egyértelmű abban a tekintetben is, hogy a kiegészítő árindokoláskérés nem lehet parttalan, tehát az egyértelműen feltárt ellentmondások után nem kötelezettsége az ajánlatkérőnek további árindokolás-kérés az ellentmondások eloszlatására.

43. Az ajánlatkérő tárgyalási nyilatkozatában előadta, hogy a kérelmező árindokolásban adott számításai alapján nem lehet arra a következtetésre jutni, hogy alvállalkozót kíván igénybe venni a szerződés teljesítése során. A Döntőbizottság kérdésére az ajánlatkérő azt is közölte, hogy nincs olyan jogszabályi rendelkezés, ami tiltja, hogy alvállalkozót vegyen igénybe a nyertes ajánlattevő a szerződés teljesítése során, amennyiben az ajánlattételi határidőre benyújtott ajánlatában úgy nyilatkozott, hogy nem vesz igénybe alvállalkozót a szerződés teljesítéséhez.

44. Mindezen indokok alapján az ajánlatkérő jogszerűen döntött az ajánlat Kbt. szerinti érvénytelenné nyilvánításáról, azt megváltoztatni, módosítani nem kívánja.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

45. A jogorvoslat alapjául szolgáló közbeszerzési eljárás 2023. március 16-án indult, ezért a Döntőbizottság számára a jogorvoslati kérelem elbírálása során a Kbt. ezen időpontban hatályban volt rendelkezései irányadók.

46. A Döntőbizottságnak a jogorvoslati kérelem alapján abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az ajánlatkérő jogszerűen állapította-e meg a kérelmező ajánlatának érvénytelenségét az összegezésben megjelölt jogcím alapján.

47. A Döntőbizottság az alábbi indokokra tekintettel megállapította, hogy a jogorvoslati kérelem alapos.

48. A Döntőbizottság az alábbi releváns jogszabályi rendelkezések alapján vizsgálta meg a jogorvoslati kérelmet.

A Kbt. 69. § (1) bekezdés szerint az ajánlatok és részvételi jelentkezések elbírálása során az ajánlatkérőnek meg kell vizsgálnia, hogy az ajánlatok, illetve részvételi jelentkezések megfelelnek-e a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek.

(2) Az ajánlatkérő köteles megállapítani, hogy mely ajánlat vagy részvételi jelentkezés érvénytelen, és hogy van-e olyan gazdasági szereplő, akit az eljárásból ki kell zárni. Az

ajánlatkérő a bírálat során az alkalmassági követelmények, a kizáró okok és a 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumok előzetes ellenőrzésére köteles az egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatot elfogadni, valamint minden egyéb tekintetben a részvételi jelentkezés és az ajánlat megfelelőségét ellenőrizni, szükség szerint a 71–72. § szerinti bírálati cselekményeket elvégezni.

A Kbt. 72. § (1)-(7) bekezdései az alábbiakról rendelkeznek:

(1) Az ajánlatkérő az értékelés szempontjából lényeges ajánlati elemek tartalmát megalapozó adatokat, valamint indokolást köteles írásban kérni és erről a kérésről a többi ajánlattevőt egyidejűleg, írásban értesíteni, ha az ajánlat a megkötni tervezett szerződés tárgyára figyelemmel aránytalanul alacsony összeget tartalmaz az értékelési szempontként figyelembe vett ár vagy költség, vagy azoknak valamely önállóan értékelésre kerülő eleme tekintetében.

(2) Az ajánlatkérő figyelembe veheti az olyan objektív alapú indokolást, amely különösen

a) a gyártási folyamat, az építési beruházás vagy a szolgáltatásnyújtás módszerének gazdaságosságára,

b) a választott műszaki megoldásra,

c) a teljesítésnek az ajánlattevő számára kivételesen előnyös körülményeire,

d) az ajánlattevő által ajánlott áru, építési beruházás vagy szolgáltatás eredetiségére,

e) a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek való megfelelésre, vagy

f) az ajánlattevőnek állami támogatások megszerzésére való lehetőségére vonatkozik.

(3) Az ajánlatkérő az indokolás elfogadhatóságának megítéléséhez – ha az elfogadhatóság kétséges – további kiegészítő indokolást kérhet az ajánlattevőtől, a többi ajánlattevő egyidejű értesítése mellett. Az ajánlattevő kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Az ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető.

(4) Nem megfelelő az indokolás különösen, ha megállapítható, hogy az ajánlat azért tartalmaz aránytalanul alacsony árat vagy költséget, mert nem felel meg a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek. Az ajánlatkérő az ajánlat megalapozottságának vizsgálata során ennek megítéléséhez az adott ágazatban kötelezően alkalmazandó irányadó munkabérekről is tájékoztatást kérhet az ajánlattevőtől.

(5) Ha az ajánlati ár megalapozottságáról a döntés meghozatalához az szükséges, az ajánlatkérő összehasonlítás céljából a többi ajánlattevőtől is kérhet be meghatározott ajánlati elemeket megalapozó adatokat.

(6) Az ajánlatkérő az állami támogatás miatt kirívóan alacsonynak értékelt ellenszolgáltatást tartalmazó ajánlatot csak abban az esetben nyilváníthatja érvénytelennek, ha ezzel kapcsolatban előzetesen írásban tájékoztatást kért az ajánlattevőtől, és ha az ajánlattevő nem tudta igazolni, hogy a kérdéses állami támogatást jogszerűen szerezte. Az ezen okból érvénytelen ajánlatokról az ajánlatkérő köteles tájékoztatni – a Közbeszerzési Hatóságon keresztül – az Európai Bizottságot.

(7) Az (1)–(6) bekezdésben foglalt eljárásrendet megfelelően alkalmazni kell arra az esetre is, ha az ajánlatnak valamely egyéb eleme tartalmaz teljesíthetetlennek ítélt kötelezettségvállalást. Ebben az esetben az ajánlatkérő érvénytelennek nyilvánítja az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy az adott kötelezettségvállalás teljesíthető.

A Kbt. 73. § (2) bekezdése szerint az (1) bekezdésben foglaltakon túl az ajánlat érvénytelen, ha aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást vagy más teljesíthetetlen feltételt tartalmaz.

A Kbt. 79. § (1) bekezdés szerint az ajánlatkérő köteles az ajánlattevőt vagy részvételre jelentkezőt írásban tájékoztatni az eljárás vagy az eljárás részvételi szakaszának eredményéről, az eljárás eredménytelenségéről, az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező ajánlatának, illetve részvételi jelentkezésének érvénytelenné nyilvánításáról, valamely gazdasági szereplő kizárásáról, valamint ezek részletes indokáról, az erről hozott döntést követően a lehető leghamarabb, de legkésőbb három munkanapon belül.

A Kbt. 81. § (11) bekezdése értelmében a nyílt eljárásban nem lehet tárgyalni. A nyílt eljárásban az ajánlatkérő a felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott feltételekhez, az ajánlattevő az ajánlatához az ajánlattételi határidő lejártától kötve van. Az ajánlati kötöttség időtartamát az ajánlatkérő az ajánlati felhívásban nem határozhatja meg annak kezdetétől számított harminc – építési beruházás esetén, valamint ha a közbeszerzési eljárást külön jogszabályban előírt folyamatba épített ellenőrzés mellett folytatják le hatvan – napnál hosszabb időtartamban.

49. Az ajánlatkérő a Kbt. 72. értelmében jogosult és köteles megvizsgálni a beérkezett ajánlatok megalapozottságát, a megtett vállalások teljesíthetőségét. Az ajánlatkérő az ajánlattételi határidőre beérkezett ajánlatok bírálata körében, a Kbt. 72. § alapján lefolytatott vizsgálat alapján a megállapításait a közbenső döntésben rögzítette, a Döntőbizottság a közbenső döntésben foglalt, az érvénytelenség megjelölt jogcímének fennállását alátámasztó indokok megalapozottságát vizsgálja, vizsgálhatja.

50. Az ajánlatkérő a közbenső döntésben foglaltak szerint két indokot közölt, amelyre tekintettel álláspontja szerint a kérelmező ajánlata érvénytelen a Kbt. 73. § (2) bekezdés alapján.

51. A Döntőbizottság először a közbenső döntésben ismertetett 1. indokot vizsgálta meg az alábbiakban.

52. Az ajánlatkérő a logisztikai és szállítási költségeket nem találta megalapozottan alátámasztottnak és a gazdasági ésszerűséggel összeegyeztethetőnek, az árindokolás alapján.

53. Az ajánlatkérő a közbenső döntés első pontjának első fordulatában rögzítette, hogy a kérelmező az ajánlati ár meghatározása során külön logisztikai és szállítási költségekkel nem számolt, azokat a saját gépkocsi és sofőr költségeiben szerepeltette, azonban erre vonatkozóan semmilyen számítás vagy objektív adat nem került csatolásra vagy bemutatásra.

54. A Döntőbizottság rendelkezésére álló dokumentumok alapján az ajánlatkérő helyesen állapította meg az árindokolás alapján, hogy a kérelmező a szállítási és logisztikai költségeket nem külön számolta, hanem – mivel a szállítást és munkahelyi anyagmozgatást saját gépekkel és munkaerővel végzi, így – ezek költsége az egyébként számszerűen kimutatott gépköltségekben és munkadíjakban jelenik meg. Az ajánlatkérő által sem vitatottan a munkavállalók bérköltségét és azok közterheit, valamint a saját gépek (köztük a tehergépjárművek) üzemanyag, karbantartási és üzemeltetési költségeit a kérelmező összességében bemutatta.

Tény, hogy a kérelmező sem a bérköltségek esetén, sem a gépköltségek esetén nem különítette el az ezen összegekben a szállításra eső részt, amit viszont az ajánlatkérő kimutatni kért az árandokolás kérelmében. Ugyanakkor a kérelmező által levezetett árandokolás rendszeréből adódóan ezek a költségek megjelennek az árandokolásban, de külön tételként nem különíthetők el.

55. A Döntőbizottság rögzíti, hogy az ajánlatkérő által sem volt vitatott, hogy a kérelmező ajánlata nem tartalmazott 0.-Ft-os költségvetési tételt, ilyen kalkuláció csak a kérelmező által megadott árandokolásban szerepel.

56. Az ajánlatkérő a közbenső döntés első pontjának második fordulatában rögzítette, hogy a kérelmező csatolta a saját eszközök bemutatását, de ezzel kapcsolatban csak és kizárólag az üzemanyag, a karbantartási és az üzemeltetési költségeket mutatta be összesítve 2 hónapra vetítetten.

57. A Döntőbizottság álláspontja szerint a közbenső döntés 1. pontjának második mondatából nem állapítható meg pontosan, hogy mit hiányolt a kérelmező árandokolásából az ajánlatkérő. Az ajánlatkérő nem ismertette, hogy pontosan mit várt volna még el a kérelmezőtől az árandokolás körében. A Kbt. 79. § (1) bekezdés alapján az ajánlatkérő az ajánlattevő ajánlatának érvénytelenné nyilvánítása részletes indokait köteles ismertetni. Ebből következően az ajánlatkérő köteles élni a Kbt. által biztosított jogintézmények alkalmazásával mindaddig, amíg kellő részletességgel meg tudja indokolni a vizsgált ajánlat érvénytelenségét. A Döntőbizottság álláspontja szerint az ebben a mondatban közölt hiányosság tisztázására a Kbt. 72. § (3) bekezdés alapján további kiegészítő árandokoláskérés kibocsátása lett volna szükséges.

58. Az ajánlatkérő a közbenső döntés első pontjának harmadik fordulatában közölte, hogy a kérelmező csatolta a kiegészítő árandokolásában a rezsioradíj elemeit, azonban miután az építőipari rezsioradíj nem tartalmazza a beépítésre kerülő építési anyagok, szerkezetek és berendezések közvetlen költségeit, valamint az anyagok fuvarozási és rakodási költségeit és a közvetlen gépköltségeket sem, így a logisztikai és szállítási költségek 0 Ft-os magyarázata nem alátámasztott és a gazdasági ésszerűséggel összeegyeztethetetlen.

59. A Döntőbizottság utal rá, hogy az ajánlatkérő hivatkozása a rezsioradíjra nem egyértelmű.

A jelen esetben, amikor is a szállítást saját munkaerő végzi, akkor a saját, szállítást végző munkavállalók szállítás idejére eső munkabérét és annak közterheit/vonzatait a rezsioradíj nyilvánvalóan tartalmazza. A gépek üzemanyag-, karbantartási és üzemeltetési költségeit ugyanakkor a kérelmező külön kimutatta, így az, hogy azok nem szerepelnek a rezsioradíjban, nem lehet az érvénytelenség indoka.

60. A közbenső döntésben nem szereplő, de az ajánlatkérő tárgyalási nyilatkozatában hivatkozott indokra – a másik közbeszerzési eljárásban adott kérelmezői vállalással összehasonlítás – tekintettel a Döntőbizottság rögzíti, hogy a Kbt. 72. § nem korlátozza az indokoláskérés lehetőségét az ajánlatkérő számára, ugyanakkor a Kbt. 79. § (1) bekezdés értelmében az ajánlat érvénytelenné nyilvánításának részletes indokairól köteles az ajánlatkérő a közbenső döntésben tájékoztatni az érintett ajánlattevőt. A közbenső döntésben, összegezésben nem ismertetett indok nem vehető figyelembe az ajánlat érvénytelenségének vizsgálata során.

61. A Döntőbizottság ezt követően a közbenső döntésben megfogalmazott 2. indokot is megvizsgálta és megállapította, hogy a következők szerint az ajánlatkérő által felhozott indok nem foghat helyt a kérelmező ajánlatának érvénytelensége körében, mint aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást vagy más teljesíthetetlen feltételt megalapozó indok.

62. Az nem volt vitatott a felek között és a Döntőbizottság rendelkezésére álló adatok alapján a fenti tényállásban is rögzítésre került, hogy a kérelmező az ajánlatában úgy nyilatkozott a Kbt. 66. § (6) bekezdése vonatkozásában, hogy a szerződés teljesítéséhez nem kíván alvállalkozót igénybe venni.

63. Az ajánlatok bírálata során, az ajánlatkérő által a Kbt. 72. § alapján kért árindokolásra a kérelmező részletes árindokolást adott, amelynek körében külön fejezetben ismertette a teljesítésnek az ajánlattevő számára kivételesen előnyös körülményeit. A több mint 1 oldalas fejezet a gazdálkodó szervezet működését általánosságban is bemutatta, ennek körében a hosszú évek óta kialakult szervezési, üzleti gyakorlatát is ismertette a kérelmező. Az indokolás ezen fejezete is rögzítette, hogy a tárgyi szerződés teljesítése során a kérelmező képes minden vállalt munkarészt saját kivitelezésben elvégezni. Emellett egy önálló bekezdés ismertette, hogy a kiegészítő munkálatokkal kapcsolatban hosszú idő óta visszatérően ugyanazokkal az alvállalkozókkal köt megállapodást, továbbá 2023. évre is több, hasonló típusú kivitelezési munkával rendelkezik a kérelmező és a folyamatban lévő építési munkák kedvező organizációs lehetőséget teremtenek.

64. A Döntőbizottság rögzíti, hogy az árindokolást teljes terjedelmében, az egyes fejezeteket összességében és egy bekezdést az adott szövegkörnyezetben értelmezve lehet helyes, megalapozott következtetésre jutni. A közbenső döntésben 2. indokként megjelölt, az ajánlatkérő által kiragadott alvállalkozó igénybevételére vonatkozó megállapítás a Döntőbizottság álláspontja szerint nem helytálló, az árindokolás vizsgált fejezetéből nem lehet egyértelműen arra a következtetésre jutni, hogy a kérelmező alvállalkozó igénybevételével kívánja a szerződést teljesíteni, másrészt a vonatkozó jogszabályi rendelkezések – ahogy azt az ajánlatkérő is előadta – nem zárják ki annak lehetőségét, hogy az ajánlattevő a szerződés teljesítése során alvállalkozót vegyen igénybe abban az esetben is, amennyiben az ajánlatában a Kbt. 66. § (6) bekezdése vonatkozásában úgy nyilatkozott, hogy nem kíván alvállalkozót igénybe venni.

65. A Döntőbizottság a fentiek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az ajánlatban tett kérelmezői vállalás és az árindokolásban adott kérelmezői nyilatkozat nem áll ellentétben egymással. A kérelmező nyilatkozatai e tekintetben nem támasztják alá a kérelmezői ajánlat érvénytelenségének jogcímeiként megjelölt Kbt. 73. § (2) bekezdésének fennállását.

66. A Döntőbizottság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdésére figyelemmel a Kbt. 72. § (3) bekezdését, valamint a Kbt. 73. § (2) bekezdését.

67. A Döntőbizottság a Kbt. 145. § (2) bekezdése szerinti hatáskörében eljárva a Kbt. 165. § (2) bekezdés d) pontja alapján megállapította a jogsértést, valamint a Kbt. 165. § (3) bekezdés b) pontja alkalmazásával megsemmisítette az ajánlatkérő 2023. június 23-án kiadott, a kérelmező ajánlatát érvénytelenné nyilvánító közbenső döntését és valamennyi ezt követően hozott ajánlatkérői döntést, továbbá a rendelkező részben foglalt mértékű bírságot szabott ki.

A Kbt. 165. § (3) bekezdés d) pontja szerint, amennyiben a Döntőbizottság határozatában jogsértést állapít meg, bírságot szabhat ki a jogsértő szervezettel vagy személlyel, valamint a jogsértésért felelős személlyel vagy a szervezettel jogviszonyban álló, a jogsértésért felelős személlyel és szervezettel szemben.

A Kbt. 165. § (5) bekezdése szerint ha a kérelemmel érintett jogsértéssel összefüggésben előzetes vitarendezést kérelmeztek és az ajánlatkérő a jogsértéssel kapcsolatban álláspontját megküldte, de egyéb intézkedést nem tett, ezen jogsértés tekintetében a (3) bekezdés d) pontja szerinti bírság összege – a (11) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – a közbeszerzési eljárás becsült értékének, illetve részajánlattétel esetében a jogorvoslattal érintett rész értékének legfeljebb 15%-a.

A Kbt. 165. § (11) bekezdése értelmében a Döntőbizottság annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása, valamint a bírság összegének megállapításában az eset összes körülményét, így különösen

- a) a jogsértés súlyát,
- b) a közbeszerzés tárgyát és értékét,
- c) a jogsértésnek a közbeszerzési eljárást lezáró döntésre gyakorolt befolyását,
- d) az e törvénybe ütköző magatartásnak az adott közbeszerzés vonatkozásában történt ismételt tanúsítását,
- e) a jogsértés megtörténte és a jogorvoslati eljárás megindítása között eltelt hosszú időtartamot,
- f) támogatásból megvalósult beszerzés esetén azt a körülményt, ha a jogsértéshez más szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció kapcsolódhat figyelembe veszi. A bírság összegének és az eltiltás időtartamának megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt.

68. A Döntőbizottság jelen esetben további jogkövetkezményként bírság kiszabását indokoltnak tartotta.

A Döntőbizottság a bírság összegére vonatkozó döntése során a jogsértés súlyán túl figyelemmel volt a közbeszerzési eljárás tárgyára és a közbeszerzési eljárás értékére (158.062.775.-Ft). A fentiekben túl értékelte azon a körülményeket is, hogy a jogsértés csak az ajánlatkérő döntésének megsemmisítésével reparálható.

A Döntőbizottság álláspontja szerint az ajánlatkérő súlyos jogsértést valósított meg azzal, hogy a kérelmező ajánlata érvényességét nem vizsgálta meg a Kbt. rendelkezéseinek megfelelően kellő körültekintéssel. A Döntőbizottság az ajánlatkérő javára értékelte, hogy a Közbeszerzési eljárást felfüggesztette, így a jogsértés nem hatott ki a közbeszerzési eljárás eredményére.

A Döntőbizottság figyelembe vette továbbá, hogy a közbeszerzés támogatásból valósult meg, így a jogsértéshez a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció kapcsolódhat.

A Döntőbizottság az ajánlatkérő javára értékelte azt a tényt, hogy az ajánlatkérővel szemben nem került megállapításra e törvénybe ütköző magatartásnak az adott közbeszerzés vonatkozásában történt ismételt tanúsítása.

A Döntőbizottság az eset összes körülményét figyelembe véve a fenti szempontok mérlegelését követően a rendelkező részben meghatározott összegű bírságot tartotta indokoltnak.

69. A Döntőbizottság a Kbt. 145. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 126. § (2) bekezdés b) pontja alapján rendelkezett az eljárási költségekről.

70. A kérelmező összesen 790.315.-Ft igazgatási szolgáltatási díjat fizetett meg. A Kbt. 151. § (9) bekezdése és az MvM rendelet (1)-(2) bekezdése alapján, figyelemmel arra, hogy a Döntőbizottság a jogorvoslati kérelem alapján jogsértést állapított meg, az ajánlatkérőnek meg kell fizetnie a kérelmező részére 300.000.-Ft igazgatási szolgáltatási díjat, amit az alapos kérelemre tekintettel nem a kérelmező visel. A kérelmező által megfizetett igazgatási szolgáltatási díj összegéből 300.000 forint a Közbeszerzési Hatóság saját bevétele, amelynek viselésére a jogsértés megállapítására tekintettel a Döntőbizottság a Kbt. 151. § (9) bekezdése alapján az ajánlatkérőt kötelezte, és a Kbt. 151. § (8) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel, intézkedett a 300.000 forinton felül megfizetett igazgatási szolgáltatási díj összegének a kérelmező részére történő visszautalásáról.

71. A Döntőbizottság hatásköre és illetékessége a Kbt. 145. § (2)-(5) bekezdésein alapul.

72. A határozat közigazgatási perben történő elbírálását a Kbt. 170. §-a biztosítja. A Döntőbizottság tájékoztatja a feleket, hogy jelen határozat közigazgatási perben történő felülvizsgálatára a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (1) bekezdés és a 13. § (3) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes.

A jogi képviselőt a Kp. 27. § (1) bekezdése b) pontja alapján kötelező.

A kereseti kérelem elektronikus úton történő benyújtása az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdése és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. § (1) bekezdése alapján kötelező.

B u d a p e s t, 2023. szeptember 4.

Dr. Szathmári Réka sk
közbeszerzési biztos

Bán János sk
közbeszerzési biztos

Dr. Schaller Emil sk
közbeszerzési biztos

A kiadmány hitelül:

Liszi Barbara
titkársági ügyintéző

Kapják:

1. Dr. Fröhlich Klára ügyvéd - kérelmező képviselője elektronikus úton
2. Dr. Bakó Zoltán ügyvéd - ajánlatkérő képviselője elektronikus úton
3. Közbeszerzési Hatóság Titkárság (kizárólag elektronikus úton)
4. Miniszterelnökség (kizárólag elektronikus úton)